

حاکمیت شرکتی در شرکتهای سهامی

دکتر جمشید یحیی پور
استادیار دانشگاه علامه محدث نوری

حاکمیت شرکتی در شرکت‌های سهامی

مؤلف: جمشید یحیی‌پور ۱۳۵۳/۶/۳۰

ویراستار: احسان سیدی راد

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۱۱-۹۵۴-۴

فروست: ۱۱۵۵

تعداد صفحات

قیمت: ۲۷۲ ص

چاپ اول: زمستان ۹۶

نشر میزان

پیشکش به پدر و مادرم،

که همواره از دعایم پشتیبان بوده ام.

و پیشکش به همسر فداکار و دو دلبنده

زندگی ام،

ایلیا و وانیلا.

فهرست مطالب

آغازه ۱۱

فصل یک - سیر تاریخی و گسترده‌ی نظری حاکمیت شرکتی

بخش اول - سیر تاریخی، تعریف، اهداف و اهمیت حاکمیت شرکتی.....	۲۰
درآمد.....	۲۰
مبحث اول - سیر تاریخی حاکمیت شرکتی.....	۲۰
گفتار اول - سیر تاریخی حاکمیت شرکتی در ایالات متحده آمریکا و بریتانیا.....	۲۰
اول - ایالات متحده آمریکا.....	۲۰
دوم: بریتانیا.....	۲۸
گفتار دوم: سیر تاریخی حاکمیت شرکتی در ایران.....	۳۰
مبحث دوم - تعریف حاکمیت شرکتی.....	۳۱
درآمد.....	۳۱
گفتار اول - تعریف لغوی حاکمیت شرکتی.....	۳۲
گفتار دوم - تعریف اصطلاحی حاکمیت شرکتی.....	۳۲
اول - تعریف اصطلاحی حاکمیت شرکتی در ایالات متحده آمریکا و بریتانیا.....	۳۳
الف - تعریف اصطلاح حاکمیت شرکتی با رویکرد سهام‌دار محور.....	۳۳
ب - تعریف اصطلاح حاکمیت شرکتی با رویکرد ذی‌نفع محور.....	۳۴
دوم - تعریف اصطلاحی حاکمیت شرکتی در حقوق ایران.....	۳۶
مبحث سوم - اهداف و اهمیت حاکمیت شرکتی.....	۳۷
گفتار اول - اهداف حاکمیت شرکتی.....	۳۷
گفتار دوم - اهمیت حاکمیت شرکتی.....	۳۹

۶ □ نظام حاکمیت شرکتی در حقوق شرکت‌های سهامی

- بخش دوم - اصول حاکمیت شرکتی ۴۶
- مبحث اول - اصول حاکمیت شرکتی از نگاه OECD یا سازمان همکاری اقتصادی و توسعه
..... ۴۶
- اول - تأمین مبنایی برای چارچوب مؤثر حاکمیت شرکتی ۴۷
- دوم - حقوق سهام‌داران و کارکردهای اصلی مالکیت ۴۸
- سوم - رفتار یکسان با سهام‌داران ۵۰
- چهارم - نقش ذی‌نفعان در حاکمیت شرکتی ۵۳
- پنجم - افشاء و شفافیت ۵۴
- ششم - مسئولیت‌های هیأت مدیره ۵۶
- مبحث دوم - اصول حاکمیت شرکتی در ایالات متحد آمریکا ۵۸
- مبحث سوم - اصول حاکمیت شرکتی در بریتانیا ۶۲
- ۱- رهبری ۶۲
- ۲- کارآمدی ۶۳
- ۳- مسئولیت‌پذیری ۶۴
- ۴- دستمزد و پاداش ۶۵
- ۵- رابطه با سهام‌داران ۶۵
- ۶- الگوی تعیین حقوق برای مدیران ۶۵
- ۷- افشای ترتیبات حاکمیت شرکتی ۶۶
- مبحث چهارم - حاکمیت شرکتی در مقررات شرکت‌های سهامی ایران ۶۶
- اول - مبنایی برای حقوق سهام‌داران و مقررات شرکت‌های سهامی ۶۸
- دوم - کارکردهای حقوق سهام‌داران و مقررات شرکت‌های سهامی ۶۹
- سوم - نقش ذی‌نفعان و مقررات شرکت‌های سهامی ۷۲
- چهارم - افشاء و شفافیت و مقررات شرکت‌های سهامی ۷۲
- پنجم - مسئولیت‌های هیأت مدیره و مقررات شرکت‌های سهامی ۷۴
- بخش سوم - گستره‌ی نظری حاکمیت شرکتی ۸۷

فهرست مطالب □ ۷

درآمد	۸۷
مبحث اول - نقش‌شناسی حقوق شرکت‌ها.....	۸۷
گفتار اول - آرایهی الگوهای شرکت تجاری	۸۸
گفتار دوم- آرایهی قواعد حقوقی مناسب جهت ایجاد تعادل منافع.....	۸۹
اول - تعارض منافع سهام‌داران اکثریت و اقلیت.....	۹۲
دوم- تعارض منافع سهام‌داران و مدیران.....	۹۷
سوم - تعارض منافع سهام‌داران و سایر گروه‌های ذی‌نفع.....	۱۰۲
مبحث دوم - قلمرو حاکمیت شرکتی.....	۱۰۶
گفتار اول - نظریه‌ی برتری سهام‌داران.....	۱۰۷
اول- اندیشه‌های اقتصادی نوین.....	۱۰۸
دوم - اندیشه‌های آنگلو- آمریکایی.....	۱۱۰
ب - نظریه‌ی تراست.....	۱۱۶
ج - نظریه‌ی شبکه‌ی قراردادها.....	۱۱۸
گفتار دوم- نظریه‌ی برتری ذی‌نفعان.....	۱۲۲
اول - پیشینه و اساس نظریه‌ی برتری ذی‌نفع.....	۱۲۲
دوم- تعریف ذی‌نفع.....	۱۲۶
سوم - انواع مختلف گروه‌های ذی‌نفع.....	۱۲۷
چهارم: رویکرد تحلیلی نظریه‌ی برتری ذی‌نفع.....	۱۳۲
الف - نظریه‌ی برتری ذی‌نفع از بعد توصیفی.....	۱۳۳
ب - نظریه‌ی برتری ذی‌نفعان از بعد ابزاری.....	۱۳۵
ج - نظریه‌ی برتری ذی‌نفع از بعد هنجاری.....	۱۳۶
پنجم - انتقاد از نظریه‌ی برتری ذی‌نفع.....	۱۳۸
گفتار سوم - نظریه‌ی برتری سهام‌داران روشن‌بینانه (هدایت شده).....	۱۴۰
گفتار چهارم: مقررات حقوق شرکت‌ها و نظریه‌ی برتری ذی‌نفع.....	۱۴۴
گفتار پنجم: رویکرد مقررات شرکت‌های سهامی ایران از حیث قلمرو حاکمیت شرکتی.....	۱۴۷
اول: مقررات راجع به اداره‌ی شرکت‌های سهامی.....	۱۵۰

۸ □ نظام حاکمیت شرکتی در حقوق شرکت‌های سهامی

- دوم: مقررات راجع به تغییر سرمایه ۱۵۱
- سوم: مقررات ناظر بر مسئولیت مدیران ۱۵۲
- چهارم: مقررات ناظر بر انحلال شرکت ۱۵۳
- پنجم: مقررات ناظر بر گزارشگری مالی شرکت ۱۵۳

فصل دو - الگوهای حاکمیت شرکتی

- درآمد ۱۵۶
- بخش اول - انواع الگوهای حاکمیت شرکتی** ۱۵۷
- مبحث اول - الگوی حاکمیت شرکتی آنگلو-آمریکایی ۱۶۱
- گفتار اول - متغیرهای جهانی (ویژگی‌های مشترک) الگوی آنگلو-آمریکایی ۱۶۱
- اول - جدایی و تفکیک مالکیت از کنترل ۱۶۲
- دوم - تأمین سرمایه از طریق منابع خارجی ۱۷۹
- سوم - برخورداری از قواعد افشای اطلاعات استاندارد ۱۸۲
- چهارم - قدرت روز افزون سرمایه‌گذاران حرفه‌ای و سرمایه‌گذاران نهادی ۱۸۴
- پنجم - حمایت قوی از سرمایه‌گذاران ۱۸۶
- گفتار دوم: وجوه تمایز حاکمیت شرکتی در بریتانیا و ایالات متحد آمریکا ۱۸۷
- گفتار سوم: کاستی‌های الگوی آنگلو-آمریکایی ۱۹۲
- مبحث دوم: الگوی حاکمیت شرکتی اروپای قاره‌ای ۱۹۵
- گفتار اول - ویژگی‌های الگوی حاکمیت شرکتی اروپای قاره‌ای ۱۹۵
- اول - اتحاد مالکیت و کنترل ۱۹۵
- دوم - تأمین سرمایه از طریق منابع داخلی ۲۰۰
- سوم - هزینه‌ی نمایندگی کمتر ۲۰۱
- چهارم - ساختار مدیریتی متفاوت ۲۰۳
- پنجم - سطح پایین افشای اطلاعات ۲۰۴
- گفتار دوم: کاستی‌های الگوی حاکمیت شرکتی اروپای قاره‌ای ۲۰۶
- مبحث سوم: الگوی جدید حاکمیت شرکتی ۲۰۸

فهرست مطالب □ ۹

گفتار اول: همگرایی و یکپارچگی بین‌المللی حاکمیت شرکتی	۲۰۸
اول - انواع همگرایی	۲۰۹
الف) همگرایی شکلی	۲۰۹
ب - همگرایی کاربردی	۲۱۰
دوم - پیامدهای همگرایی	۲۱۱
گفتار دوم: الگوی ترکیبی حاکمیت شرکتی	۲۱۳
بخش دوم - حاکمیت شرکتی در ایران	
درآمد	۲۲۱
مبحث اول- مقررات شرکت‌های سهامی و رویکرد آن از حیث اصول حاکمیت شرکتی ..	۲۲۲
مبحث دوم- نظام حاکمیت شرکتی در ایران	۲۲۴
اول - ویژگی‌های حاکمیت شرکتی در ایران	۲۲۹
الف - اتحاد مالکیت و کنترل	۲۲۹
ب - تأمین سرمایه از طریق منابع داخلی	۲۳۱
ج - هزینه‌ی نمایندگی کمتر	۲۳۱
د - ساختار مدیریت تک لایه	۲۳۲
و - سطح پایین افشای اطلاعات	۲۳۳
دوم- ایرادات حاکمیت شرکتی ایران	۲۳۴
مبحث سوم - رسیدن به الگوی حاکمیت شرکتی مناسب	۲۳۵
نتیجه‌گیری	۲۴۷
پیشنهادها	۲۵۱
فهرست منابع و مآخذ	
الف: کتب	۲۵۳
ب: مقالات	۲۵۴
ج: پایان‌نامه‌ها	۲۵۷